

Sociala relationer 2022

Sveriges officiella
statistik

Sociala relationer 2022

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
 Avdelningen för social statistik och
 analys
 Solna Strandväg 86, 171 54 Solna
 010-479 40 00

Förfrågningar Göran Nordström
 010-479 50 15
 ulfsilc@scb.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Sociala relationer 2022

ISSN: 1654-1707 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2024-LEBR2402_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

Varje år genomför Statistiska centralbyrån (SCB), på uppdrag av Sveriges riksdag, Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF). Undersökningen omfattar ett urval av befolkningen i Sverige, 16 år och äldre, som från och med år 2022 får välja mellan att svara på frågorna via telefonintervju eller webbenkät.

I denna rapport redogörs för resultat från 2022 års undersökning som innefattade frågor om sociala relationer.

Då SCB:s undersökningar av levnadsförhållanden även utgör en del i det europeiska samarbetet med den gemensamma undersökningen *Statistics on Income and Living Conditions (SILC)*, redovisas även en jämförelse av resultat sammanställda av Eurostat för de länder i Europa som deltar i SILC.

I anslutning till rapporten på SCB:s webbplats (www.scb.se/ulf), hör också en tabellbilaga som innehåller de frågor om sociala relationer som ställdes i ULF 2022, med ytterligare redovisningsgrupper utöver de som tas upp i rapporten.

Rapporten har utarbetats av Göran Nordström. Peter Gärdqvist och Thomas Helgeson har bidragit med värdefulla synpunkter.

SCB i september 2024

Marie Lidéus
Enhetschef

Thomas Helgeson
Sektionschef

Innehållsförteckning

Förord	3
Sammanfattning.....	5
Inledning	8
Socialt umgänge och kontaktfrekvens.....	10
Umgänget med släktingar eller vänner i olika åldersgrupper	11
Kontakter med släktingar eller vänner via telefon, e-post eller socialt nätverk på internet	12
Umgänget och kontakterna totalt med släktingar och vänner	13
Umgänget med släktingar och/eller med vänner. Mönster i olika grupper.....	14
Socialt umgänge – en europeisk utblick	19
Nära vän	26
Ingen nära vän i olika åldersgrupper	26
Ingen nära vän i andra befolkningsgrupper	27
Någon att kunna be om hjälp	29
Tillgång till någon att få hjälp av i olika befolkningsgrupper.....	29
Tillgång till någon att få hjälp av – en Europajämförelse	30
Bilagor	33
Om Undersökningarna av levnadsförhållanden	33
Intervjufrågorna i ULF om sociala relationer.....	35
Umgänge och distanskontakter	35
Nära vän	36
Någon att be om hjälp.....	37
Referenser	39

Sammanfattning

I denna rapport redogörs för resultat avseende befolkningens sociala relationer insamlade i 2022 års Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF). 2022 hade undersökningen en fördjupning med frågor om sociala relationer, välbefinnande och fritidsaktiviteter.

Resultatredovisningen i denna rapport handlar om sociala relationer med människor i ens omedelbara närhet: familj, släktingar och vänner, hur ofta man träffas och umgås, samt hur ofta man har distanskontakt, det vill säga kontakter via telefon, brev, e-post eller sociala nätverk över internet. Här ingår även statistik om tillgång till någon nära vän, samt tillgång till någon person man känner att kunna få hjälp av om behov skulle uppstå. I rapporten redovisas också uppgifter i en europeisk jämförelse, vilket möjliggörs genom att ULF är EU-reglerad och sedan 2008 harmoniserad med EU-SILC (*Statistics on Income and Living Conditions*).¹

Umgänget med vänner är betydligt vanligare än umgänget med någon släkting som man inte bor tillsammans med. 7 procent av befolkningen 16 år och äldre träffar någon vän varje dag, och 38 procent en gång i veckan, medan andelen som träffar någon släkting är 4 procent varje dag och 29 procent en gång i veckan.

Att ha kontakt på distans, det vill säga genom brev, telefon, sms eller något socialt nätverk på internet, sker betydligt oftare än att man träffas fysiskt. 25 procent har distanskontakt med någon släkting dagligen och 46 procent varje vecka. Men även distanskontakterna sker oftare med vänner, där 33 procent har dagliga kontakter, och 40 procent har kontakt varje vecka. Över lag har kvinnor tätare kontakter än män både när det gäller att träffas och att ha kontakter över telefon eller internet. 4 procent av befolkningen 16 år och äldre träffar aldrig någon släkting, och 3 procent träffar aldrig någon vän.

Det fysiska umgänget är mest utbrett bland ungdomar 16–19 år. 79 procent träffar någon släkting eller vän varje dag eller varje vecka. I åldrarna 30 år och däröver varierar andelarna mellan 48 och 62 procent.

Även distanskontakterna är betydligt mer omfattande bland ungdomar än bland de äldre. I åldersgruppen 16–19 år har 95 procent kontakt med någon släkting eller vän varje dag eller varje vecka, varav 78 procent har dagliga kontakter. Distanskontakterna avtar gradvis med åldern, men

¹ En mer detaljerad beskrivning av SILC ges i dokumentet Statistikens framställning [le0101_staf_2023_20240410.pdf](https://www.scb.se/le0101_staf_2023_20240410.pdf) (scb.se)

förefaller efter ålderspensioneringen i högre utsträckning hålla i sig bland kvinnor än bland män.

Det totala sociala umgänget är mycket omfattande, där 93 procent av kvinnorna och 87 procent av männen varje dag eller varje vecka umgås med någon släkting eller vän, antingen genom att träffas fysiskt eller på distans. 7 procent av kvinnorna och 12 procent av männen har någon form av social kontakt en- eller flera gånger i månaden, medan den återstående knappa procenten av alla kvinnor och män, har kontakt med någon släkting eller vän högst någon gång om året.

Kvinnor har ett något tätare socialt umgänge än män, sammanräknat vänner och släktingar samt både fysiska kontakter och distanskontakter. Detta förhållande mellan könen är likartat i alla åldersgrupper, och skillnaderna är statistiskt säkerställda i åldersgruppen 50–59-år och 65 år eller äldre.

Motsvarande jämförelser mellan andra redovisningsgrupper än ålder, exempelvis med avseende på hushållstyp, svensk/utländsk bakgrund, sysselsättning, disponibel inkomst och region, visar inte på några statistiskt säkerställda skillnader mellan grupperna när de olika typerna av sociala kontakter slås samman.

I europeisk jämförelse syns främst befolkningen i Cypern uppvisa de tätaste sociala kontakterna, men även Bulgarien, Portugal och Slovakien uppvisar höga andelar som ofta umgås med släktingar och vänner. Bland de nordiska länderna utmärker sig Finland och Norge med höga andelar som varje vecka träffar någon släkting eller vän, medan andelarna är lägre i Sverige och i Danmark. Men när det gäller distanskontakter är Norge överlägset de övriga nordiska länderna med 80 procent som har distanskontakt med någon släkting, och 89 procent som har distanskontakt med någon vän varje vecka. I Sverige är motsvarande andelar 71 procent respektive 73 procent.

6 procent av kvinnorna och 9 procent av männen 16 år och äldre har ingen nära vän att kunna prata med om personliga saker. I åldersgrupperna 65–69 år och 70–79 år finns skillnader mellan könen, där 13 procent av männen saknar en nära vän jämfört med 5 procent bland kvinnorna. Efter 80-årsåldern är andelen som saknar en nära vän hög även bland kvinnorna.

Bland personer med utländsk bakgrund saknar 12 procent någon nära vän medan andelen är 6 procent bland personer med svensk bakgrund. Motsvarande skillnader finns även mellan den lägsta och den högsta inkomstkventilen: 12 respektive 5 procent, samt mellan personer sysselsatta i arbete och arbetslösa: 6 respektive 18 procent. Bland arbetslösa män saknar 23 procent en nära vän.

4 procent av befolkningen 16 år och äldre känner inte någon person som de kan vända sig till för att få hjälp med något om det skulle behövas. Att inte känna någon att kunna få hjälp av är vanligare bland personer med utländsk bakgrund (8 procent) jämfört med personer med svensk

bakgrund (2 procent). Det är vanligare bland personer i den lägsta inkomstkventilen (7 procent) jämfört med den högsta inkomstkventilen (2 procent) samt vanligare bland arbetslösa (13 procent) än bland personer sysselsatta i arbete (3 procent).

Bland personer med funktionsnedsättning enligt definition 2 (se Bilaga) har 6 procent inte någon person i sin närhet som de kan få hjälp av vid behov jämfört med 3 procent bland övriga i befolkningen 16 år och äldre.

I Eurostats databas över resultat från SILC redovisas tillgång till någon person man kan få hjälp av för alla länder som genomför SILC-undersökningen.² Men här presenteras i stället omvänt andelen i olika länder som känner någon person som de skulle kunna få hjälp av. Resultaten för de jämförda 33 länderna visar påtagligt jämna nivåer där ungefär tre fjärdedelar av länderna uppvisar andelar mellan 90 och 98 procent som känner någon person som de kan få hjälp av om det skulle behövas.

Precis som för Europajämförelserna i övrigt i denna rapport bör man beakta den statistiska osäkerhet som grundar sig i varje lands egna mättekniska, metodologiska och även kulturella förutsättningar att genomföra en undersökning som SILC.

² Eurostat database [Overview - Eurostat \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table)

Inledning

SCB:s Undersökningar av levnadsförhållanden (ULF) syftar till att belysa och följa utvecklingen av levnadsförhållandena i Sverige för befolkningen 16 år och äldre. De områden som omfattas är boende, ekonomi, hälsa, fritid, sysselsättning och arbetsmiljö, medborgerliga aktiviteter, sociala relationer, trygghet och välbefinnande. ULF är sedan 2008 integrerad med den EU-gemensamma undersökningen SILC (*Statistics on Income and Living Conditions*) vilket möjliggör jämförelser med övriga europeiska länder som genomför undersökningen.

Denna rapport baseras på resultat från 2022 års undersökning som detta år hade en fördjupning mot vad som av Eurostat och i SILC benämns *Quality of Life*, vilket på svenska kan översättas med livskvalitet, eller välbefinnande och livstillfredsställelse. Här ingår även frågor om sociala relationer, välbefinnande och fritid. Resultat från frågorna om välbefinnande finns redovisade i rapporten *Välbefinnande 2022* på SCB:s webbplats, medan redovisningen i denna rapport enbart innefattar sociala relationer.³

Sociala relationer handlar främst om stöd och kontakter med personer i ens omedelbara närhet: familj, släktingar och vänner. I denna rapport beskrivs i vilken utsträckning man haft kontakt med släktingar och vänner dels genom att träffas fysiskt, dels genom kontakter via telefon, brev eller sociala medier på internet. I undersökningen 2022 ställdes även en fråga om man känner någon person som man kan be om hjälp med något om man skulle behöva det. Frågan om man har någon nära vän ställs årligen i ULF, vilket gör det möjligt att följa utvecklingen över tid. Dock har detta försvårats på grund av en omformulering av frågan 2021 och övergång till *kombinerad datainsamling 2022*, där urvalspersonen själv får välja mellan att bli intervjuad i telefon eller svara på frågorna i ett webbformulär.⁴

I ett särskilt kapitel görs även en jämförelse med övriga länder i Europa, som liksom Sverige genomför den EU-reglerade undersökningen SILC. Dessa resultat har hämtats från Eurostats statistikdatabas.⁵

³ [Välbefinnande 2022 \(scb.se\)](https://www.scb.se/valbefinnande-2022)

⁴ Mer information ges i dokumentet [Byte av insamlingsmetod i ULF 2022](#)

⁵ Eurostat database [Overview - Eurostat \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/)

I rapportens bilaga finns en kort beskrivning av Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF), samt en utförligare beskrivning av de intervjufrågor som ställdes 2022 om sociala relationer.

Till rapporten hör en tabellbilaga som finns tillgänglig i anslutning till rapporten på SCB:s webbplats (www.scb.se/ulf). Tabellbilagan innehåller samtliga frågor om sociala relationer som ställdes i ULF 2022, med ytterligare redovisningsgrupper utöver de som tas upp i rapporten.

Socialt umgänge och kontaktfrekvens

I ULF 2022 ställdes två frågor om hur ofta man brukar träffa och vara tillsammans med dels någon familjemedlem eller annan släkting som man inte bor tillsammans med, dels med någon vän. Därutöver ställdes motsvarande två frågor om hur ofta man brukar ha distanskontakt med dessa. Det vill säga ha kontakt genom telefon, sms, brev, e-post eller något socialt nätverk på internet. De exakta frågeformuleringarna framgår i rapportens bilaga.

I tabell 1 redovisas en sammanställning av hela svarsfördelningen för dessa fyra frågor för samtliga kvinnor och män 16 år och äldre. I rapportens tabellbilaga på SCB:s webbplats redovisas nedanstående tabeller utförligare för fler redovisningsgrupper och med felmarginaler för procentandelarna.

Tabell 1. Umgängesfrekvens med släktingar och vänner som man inte bor tillsammans med, samt kontaktfrekvens med släktingar och vänner via telefon, brev eller internet. Kvinnor, män och samtliga 16 år och äldre 2022. Procent

Kontaktfrekvens							
	Varje dag	Varje vecka	Flera gånger i månaden	En gång i månaden	Minst en gång per år	Aldrig	Summa
Brukar träffa och vara tillsammans med någon släkting							
Samtliga 16+ år	3,5	28,5	24,5	21,3	18,3	3,9	100
Kvinnor 16+ år	3,8	31,7	24,7	19,9	16,6	3,3	100
Män 16+ år	3,2	25,3	24,4	22,6	20,0	4,4	100
Kontakt med någon släkting via telefon, sms, brev, e-post eller något socialt nätverk på internet							
Samtliga 16+ år	24,6	46,3	14,5	8,5	4,2	1,9	100
Kvinnor 16+ år	31,0	45,6	12,8	6,4	2,8	1,4	100
Män 16+ år	18,2	47,0	16,2	10,6	5,6	2,4	100
Brukar träffa och vara tillsammans med någon vän							
Samtliga 16+ år	6,7	37,8	25,2	19,1	8,2	3,1	100
Kvinnor 16+ år	5,8	37,2	25,8	20,1	8,0	3,1	100
Män 16+ år	7,7	38,3	24,5	18,0	8,4	3,0	100
Kontakt med vänner via telefon, sms, brev, e-post eller något socialt nätverk på internet							
Samtliga 16+ år	33,1	39,9	15,2	7,0	2,6	2,2	100
Kvinnor 16+ år	35,0	39,7	15,0	6,2	2,1	2,0	100
Män 16+ år	31,1	40,1	15,4	7,8	3,1	2,4	100

Oftare umgänge med vänner än med släktingar...

Tabell 1 visar att det tätare umgänget med vänner är betydligt vanligare än umgänget med någon släkting som man inte bor tillsammans med. 7 procent träffar någon vän varje dag, och 38 procent en gång i veckan. Motsvarande andelar som träffar någon släkting är 4 procent och 29 procent.

Förklaringar till denna skillnad kan vara flera. Alla har inte någon släkting att överhuvudtaget kunna umgås med. Dessutom avser frågan umgänge med enbart de släktingar som man inte bor tillsammans med, vilket också kan försvåras av långa geografiska avstånd.

...men mindre skillnader för telefon- eller internetkontakter

De kontakter man har med släktingar via brev, telefon eller internet sker däremot betydligt oftare än att man träffas fysiskt. 25 procent har telefon- eller internetkontakter dagligen och 46 procent varje vecka. Men även i detta hänseende sker kontakter med vänner oftare, där 33 procent har dagliga kontakter, och 40 procent har kontakt varje vecka. Över lag har kvinnor tätare kontakter än män både när det gäller att träffas och att ha kontakter över telefon eller internet.

3 procent träffar aldrig någon vän

Att aldrig träffa släktingar och vänner är mycket ovanligt både bland kvinnor och män. 4 procent träffar aldrig någon släkting, och 3 procent träffar aldrig någon vän.

När det gäller telefon- eller internetkontakter är motsvarande andelar något lägre: 2 procent har aldrig kontakt med någon släkting, och 2 procent har aldrig kontakt med någon vän.

Umgänget med släktingar eller vänner i olika åldersgrupper

Tabell 1 ovan gäller hela befolkningen 16 år och äldre. I det följande redovisas i diagram 1–3 umgänges- och kontaktfrekvens i olika åldersgrupper, där det framgår att både träffas rent fysiskt och att ha kontakt över telefon eller internet med släktingar och vänner är både köns- och åldersrelaterat.

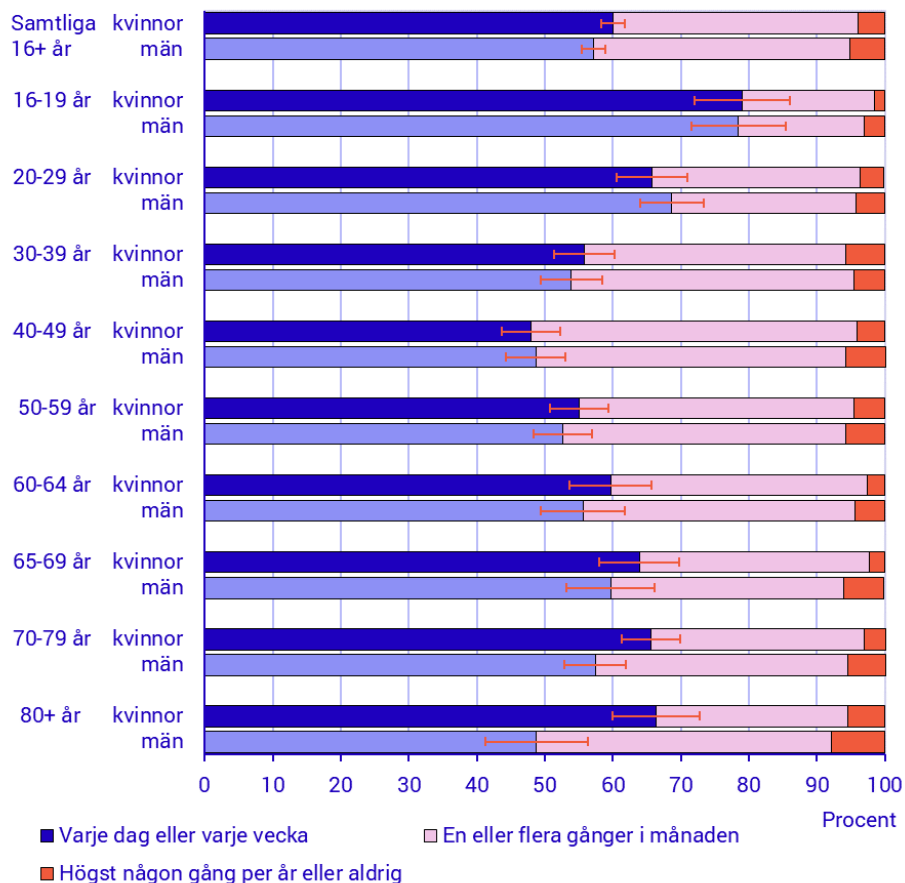
Diagram 1 visar att 60 procent av alla kvinnor och 57 procent av alla män 16 år eller äldre antingen träffar någon släkting (som man inte bor tillsammans med) eller någon vän varje dag eller varje vecka.

Det fysiska umgänget är mest utbrett bland ungdomar 16–19 år. 79 procent träffar någon släkting eller vän varje dag eller varje vecka. I åldrarna 30 år och däröver är kontaktfrekvensen betydligt lägre. Andelen varierar här mellan 48 och 62 procent, och endast i åldersgruppen 80 år och äldre syns en statistiskt säkerställd skillnad mellan kvinnor och män. Andelen som träffar någon släkting eller vän minst en gång i veckan är 49 procent bland männen, och 66 procent bland kvinnorna. I åldersgruppen 40–49 år syns också en svacka, som i förhållande till åldrarna över 60 år visar en signifikant lägre andel bland kvinnorna som träffar släktingar eller vänner varje vecka.

5 procent träffar en släkting eller vän högst några gånger om året

Uppskattningsvis omkring 400 000 personer eller 5 procent av alla kvinnor och män 16 år eller äldre träffar aldrig eller högst några gånger om året någon släkting eller vän. Denna andel är tämligen konstant över samtliga åldersgrupper.

Diagram 1. Fysiskt umgänge med släktingar eller vänner som man inte bor tillsammans med, efter kön och ålder. Personer 16 år och äldre. Procent med felmarginal för andelen "Varje dag eller varje vecka"

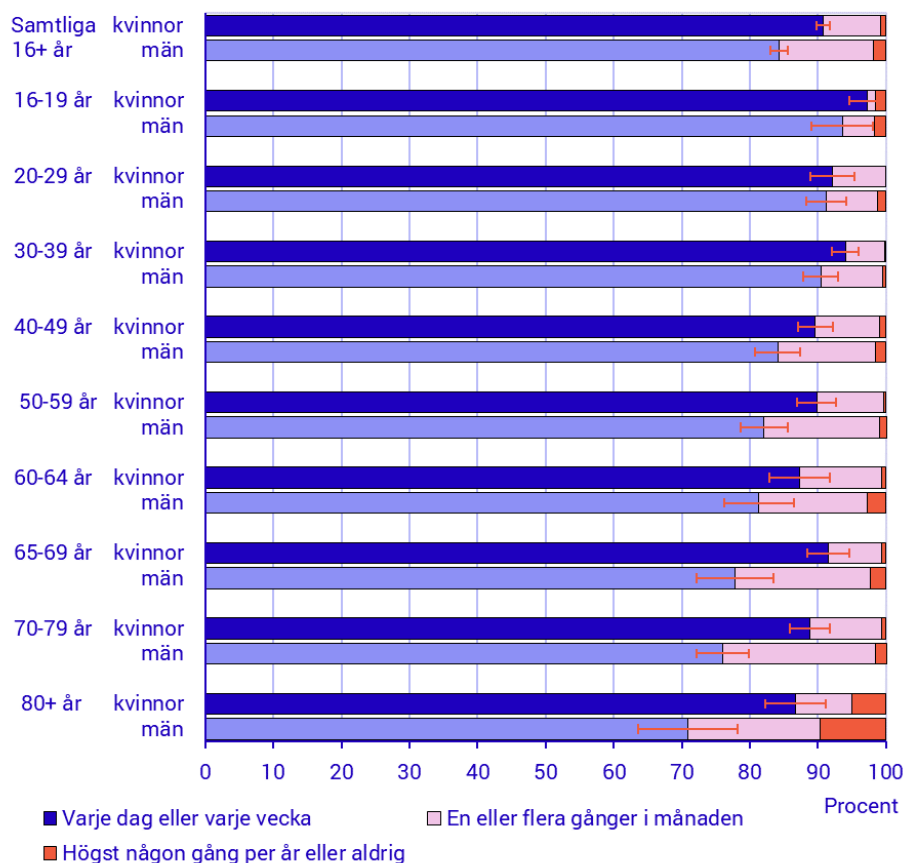

Kontakter med släktingar eller vänner via telefon, e-post eller socialt nätverk på internet

Diagram 2 visar att kontaktfrekvensen med släktingar eller vänner över telefon, brev, e-post eller via något socialt nätverk på internet är betydligt högre än det fysiska umgänget där man träffar någon. Detta gäller också i samtliga åldersgrupper, samt att detta umgänge är vanligare bland kvinnor än bland män i åldersgrupperna över 50 år. Undantaget åldersgruppen 60–64 år, där någon könsskillnad inte kan fastställas. Bland ungdomar 16–19 år har 95 procent kontakt med någon släkting eller vän varje dag eller varje vecka, varav 78 procent har dagliga kontakter (framgår ej av diagrammet).

De täta kontakterna via telefon, brev eller internet förefaller hålla i sig efter ålderspensioneringen i högre utsträckning bland kvinnor än bland män.

Diagram 2. Distanskontakt med släktingar eller vänner som man inte bor tillsammans med via telefon, sms, brev, e-post eller något socialt nätverk på internet, efter kön och ålder. Personer 16 år och äldre. Procent med felmarginal för andelen "Varje dag eller varje vecka"

Umgänget och kontakterna totalt med släktingar och vänner

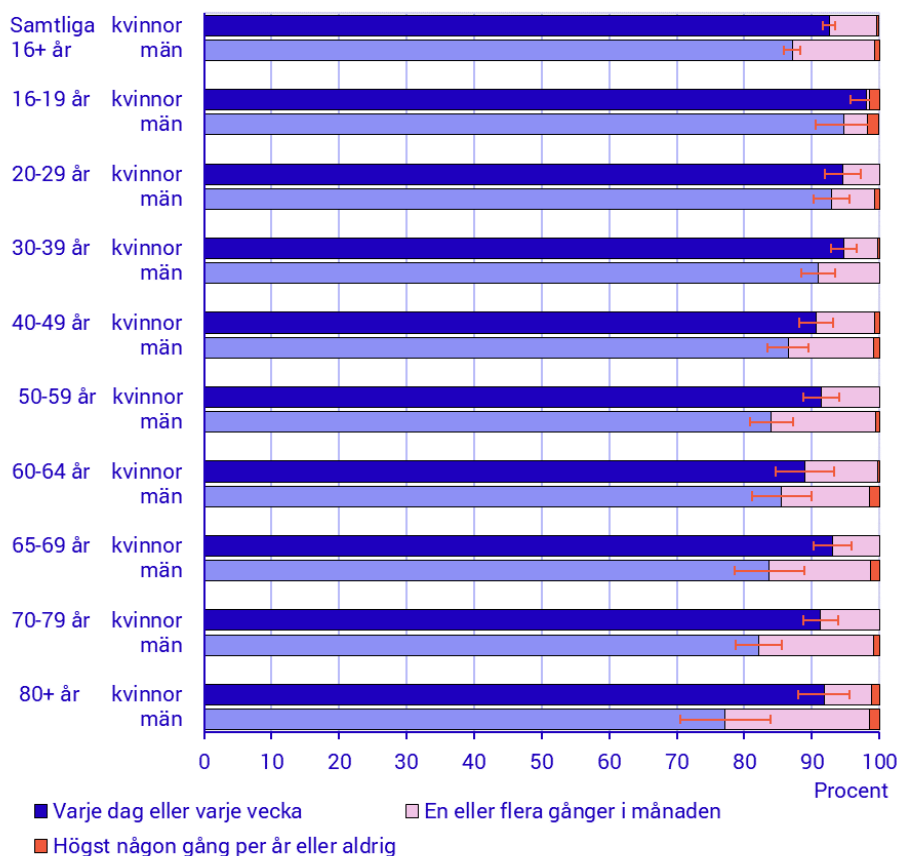
En samlad bild av tätheten i de sociala kontakterna får vi först när vi lägger samman både det fysiska umgänget och distanskontakterna via telefon, brev eller internet, och med antingen släktingar eller med vänner.

9 av 10 har varje vecka kontakt med någon släkting eller vän

93 procent av kvinnorna och 87 procent av männen umgås varje vecka med en släkting eller vän, antingen genom att träffas fysiskt eller genom att ha kontakt på distans.

7 procent av kvinnorna och 12 procent av männen umgås fysiskt eller på distans en- eller flera gånger i månaden, medan en mycket liten andel, mindre än 1 procent av befolkningen, har kontakt med någon släkting eller vän högst ett fåtal gånger om året.

Diagram 3. Fysiskt umgänge med släktingar eller vänner som man inte bor tillsammans med, eller distanskontakt via telefon, sms, brev, e-post eller något socialt nätverk på internet, efter kön och ålder. Personer 16 år och äldre. Procent med felmarginal för andelen "Varje dag eller varje vecka"

Det är över lag mycket små andelar i samtliga åldersgrupper med så pass glesa sociala kontakter som mer sällan än en gång i månaden, både bland kvinnor och män. De skillnader som kan skönjas mellan köns- och åldersgrupper i diagram 3 är inte signifikanta.

Kvinnor behåller de täta sociala kontakterna upp genom åldern

Diagram 3 visar att kvinnor har ett något tätare socialt umgänge än män, sammanräknat vänner och släktingar, fysiska kontakter och distanskontakter. Dessa skillnader mellan könen syns likartade i alla åldersgrupper, men är statistiskt säkerställda enbart i åldrarna 65 år och äldre samt i åldersgruppen 50–59 år.

Umgänget med släktingar och/eller med vänner. Mönster i olika grupper

Redovisningen av de sociala kontakterna i ovanstående diagram gäller för kvinnor och män i olika åldersgrupper. Motsvarande jämförelser mellan andra redovisningsgrupper med avseende på exempelvis hushållstyp, svensk/utländsk bakgrund, sysselsättning, disponibel inkomst och region, visar inte på några statistiskt säkerställda skillnader mellan grupperna när de olika typerna av sociala kontakter

slås samman. Runt 90 procent av alla, oavsett social bakgrund, förefaller finna utlopp för det sociala kontaktbehovet på något sätt, antingen med släktingar eller med vänner, och antingen genom att träffas fysiskt eller att ha kontakt genom brev, telefon, e-post eller sociala medier. Detta framgår av de tabeller som redovisas i anslutning till denna rapport på SCB:s hemsida www.scb.se/ulf.

Som komplement redovisas därför i detta avsnitt en jämförelse mellan olika grupper med avseende på kombinationen av å ena sidan det fysiska umgänget med släktingar, och å andra sidan umgänget med vänner.

Kombinationen visas i nedanstående punktdiagram 4–6, där procentandelen ”*Brukar träffa och vara tillsammans med någon släkting varje dag eller varje vecka*” redovisas på x-axeln, medan procentandelen ”*Brukar träffa och vara tillsammans med någon vän varje dag eller varje vecka*” redovisas på y-axeln.

Ålder

Diagram 4. Umgänge med släktingar som man inte bor tillsammans med, varje dag eller varje vecka, i kombination med umgänge med vänner varje dag eller varje vecka efter kön och ålder. Personer 16 år och äldre. Procent

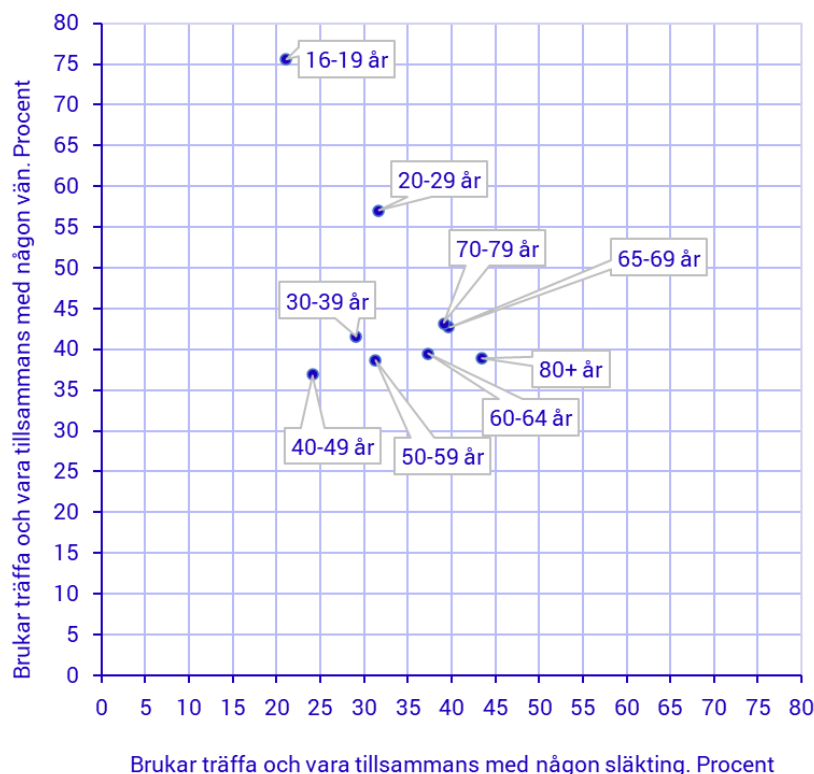

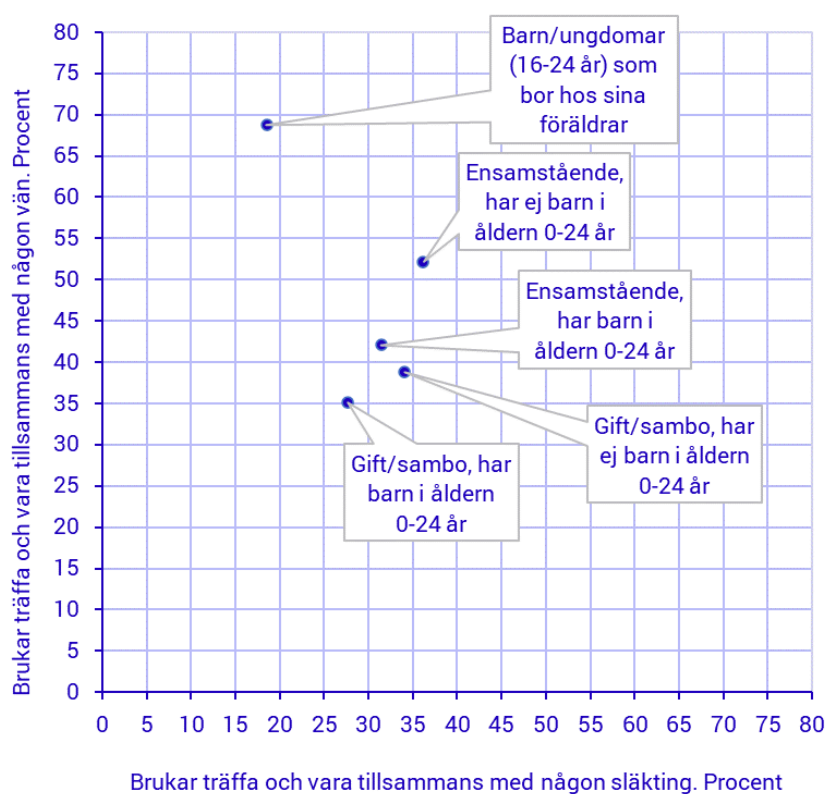
Diagram 4 visar förhållandet mellan frekvensen i fysiskt umgänge med släktingar och frekvensen i umgänget med vänner. Exempelvis har ungdomar tätare umgänge med vänner varje vecka (75 procent), men mindre frekvent umgänge med någon släkting (21 procent). I andra åldersgrupper är förhållandet mer jämnt fördelat, där exempelvis 39

procent av 80-åringar eller äldre umgås med någon vän, och en ungefär lika hög andel, 44 procent, umgås med någon släkting.

Det mindre frekventa umgänget med någon släkting bland ungdomarna kan delvis förklaras av att de allra flesta ungdomarna bor kvar hos sina föräldrar och/eller med syskon, vilka inte ska räknas in i umgänget. Återstår då övriga släktingar som kanske bor mer avlägset, vilket kan försvåra umgänget.

Hushållstyp

Diagram 5. Umgänge med släktingar som man inte bor tillsammans med, varje dag eller varje vecka, i kombination med umgänge med vänner varje dag eller varje vecka efter hushållstyp. Personer 16 år och äldre. Procent

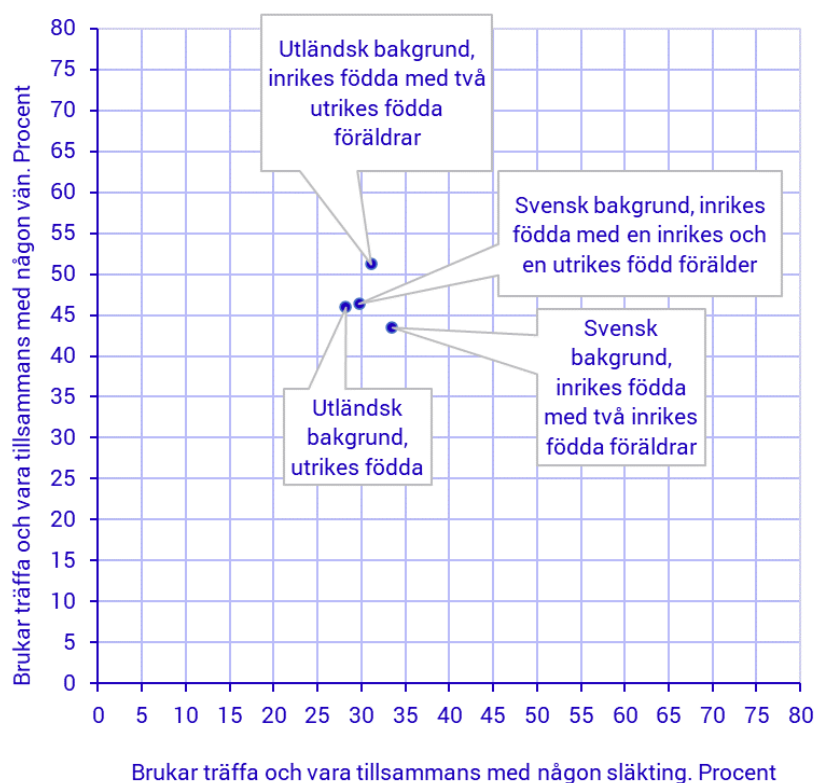
Ensamstående utan barn träffar vänner i större utsträckning än ensamstående med barn (y-axeln). Däremot syns ingen säkerställd skillnad mellan dessa grupper beträffande umgänget med släktingar (x-axeln) varje dag eller varje vecka.

Som delförklaring till den lägre andelen som umgås med vänner i gruppen ”Ensamstående, har barn i åldern 0–24 år” jämfört med motsvarande grupp ensamstående som inte har hemmavarande barn, kan tidsbrist spela in. Liksom att gruppen ensamstående med barn består av en högre andel personer i åldersgruppen 40–49 år, där den sociala umgängesfrekvensen är tämligen låg relativt andra åldersgrupper.

Utländsk/svensk bakgrund

De skillnader som syns i diagram 6 för kombinationen umgänge med släktingar – umgänge med vänner, mellan gruppen inrikes födda personer med två utrikes födda föräldrar, och personer med svensk bakgrund med båda föräldrarna födda inrikes, är inte statistisk säkerställd. Ej heller är någon av de övriga synbara skillnaderna i umgängesmönster mellan grupperna i diagram 6 statistiskt säkerställd.

Diagram 6. Umgänge med släktingar som man inte bor tillsammans med, varje dag eller varje vecka, i kombination med umgänge med vänner varje dag eller varje vecka efter utländsk/svensk bakgrund. Personer 16 år och äldre. Procent

Den högre andelen umgänge med vänner i gruppen inrikes födda personer med två utrikes födda föräldrar, kan troligen till stor del förklaras av en förhållandevis låg genomsnittsålder i denna grupp. Unga personer har som framgått ovan ett tätare umgänge med vänner än vad äldre personer har.

Inga påvisbara umgängesskillnader hos andra befolkningsgrupper

Det går inte heller att påvisa några statistiskt säkerställda skillnader i motsvarande umgängesmönster mellan andra redovisningsgrupper, exempelvis med avseende på skillnader i inkomst, utbildningsnivå,

boenderegion och funktionsnedsättning.⁶ De umgängesmönster som framgår i diagram 4–6 ovan är tämligen likartade även i dessa grupper.

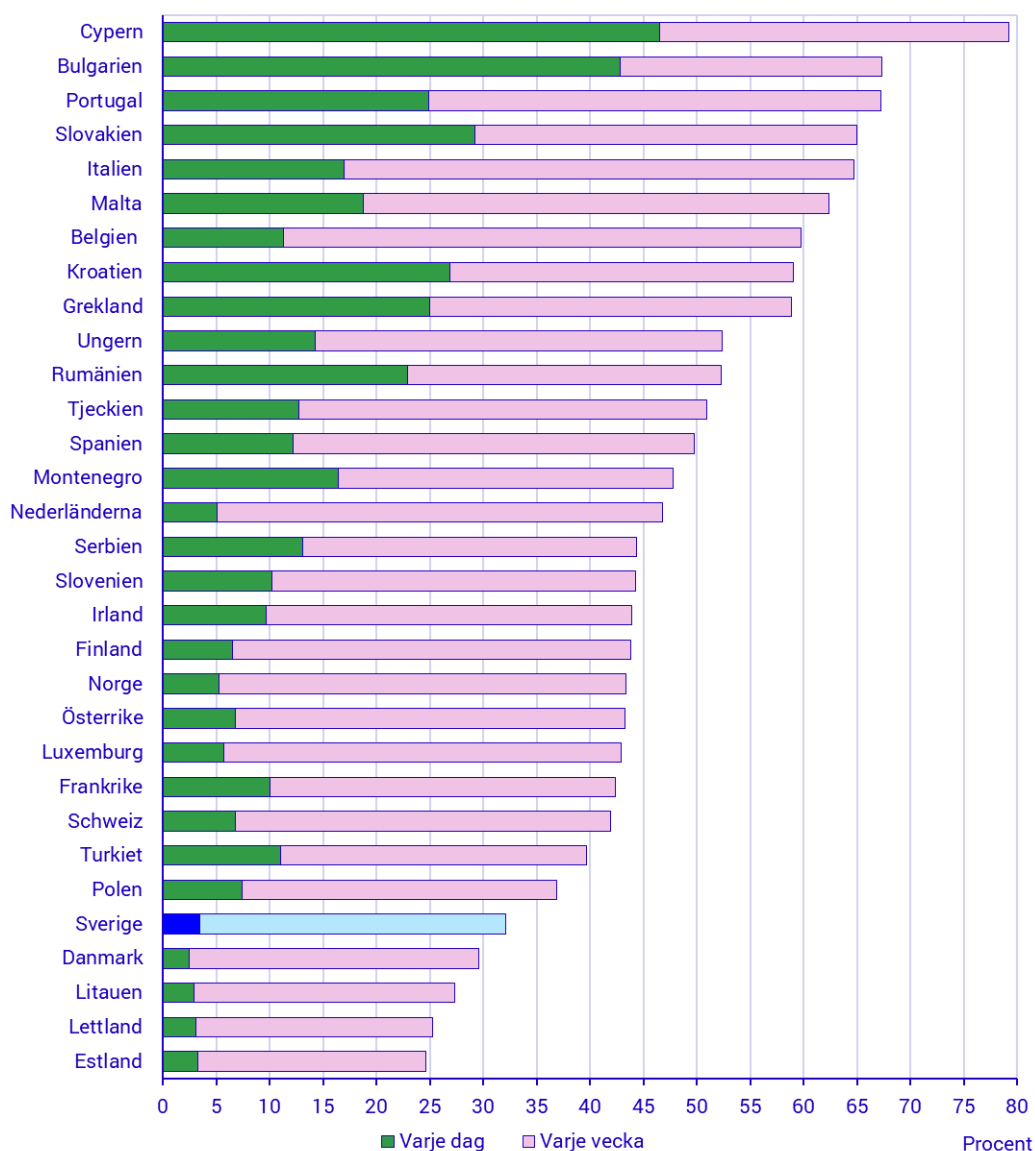
Har man täta kontakter med släktingar så har man det även med vänner. Och omvänt: ett mindre frekvent socialt umgänge med släktingar innebär att även umgänget med vänner är mindre omfattande. Och i den mån tendenser till skillnader finns kan ålder vara en betydande bakomliggande faktor, såsom exempelvis mellan olika hushållstyper och mellan utrikes födda personer och personer födda i Sverige.

⁶ En utförligare beskrivning av de övriga grupper som resultaten redovisas efter finns i rapportens tabellbilaga i Excel. För ytterligare information se dokumentet *Definitioner av indikatorer och redovisningsgrupper* på [SCB:s hemsida om ULE](#).

Socialt umgänge – en europeisk utblick

Den EU-gemensamma levnadsnivåundersökningen SILC (Statistics on Income and Living Conditions) möjliggör jämförelser mellan olika länder i Europa med avseende på hur ofta man träffar och har kontakter dels med någon släkting som man inte bor tillsammans med, dels med vänner.

Diagram 7. Andel personer 16 år och äldre i respektive land som varje dag eller varje vecka brukar träffa och vara tillsammans med någon släkting 2022. Procent

Källa: Eurostat Datatabell ilc_scp35 [Statistics | Eurostat \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat)

Tätt släktumgänge i Cypern

Av diagram 7 framgår att Cypern uppvisar den högsta andelen av befolkningen som ofta umgås med någon släkting: 79 procent, varav 47 procent varje dag och 33 procent umgås varje vecka. Även Bulgarien har ett tätt umgänge med släktingar: 67 procent, varav 43 procent umgås varje dag och 25 procent varje vecka.⁷

Ungefär lika höga andelar som umgås med någon släkting varje dag eller varje vecka hittar vi i Portugal, Slovakien, Italien, Malta, Belgien, Kroatien och Grekland, men där andelen som träffar någon släkting varje dag är högre i Portugal, Slovakien, Kroatien och Grekland, än i Italien, Malta och Belgien.

Bland de nordiska länderna har Norge och Finland ett tätare socialt umgänge med släktingar än vad man har i Sverige och Danmark. I de baltiska länderna Estland, Lettland och Litauen är släktumgänget minst utbrett, med andelar mellan 25 och 27 procent som varje dag eller varje vecka träffar någon släkting.

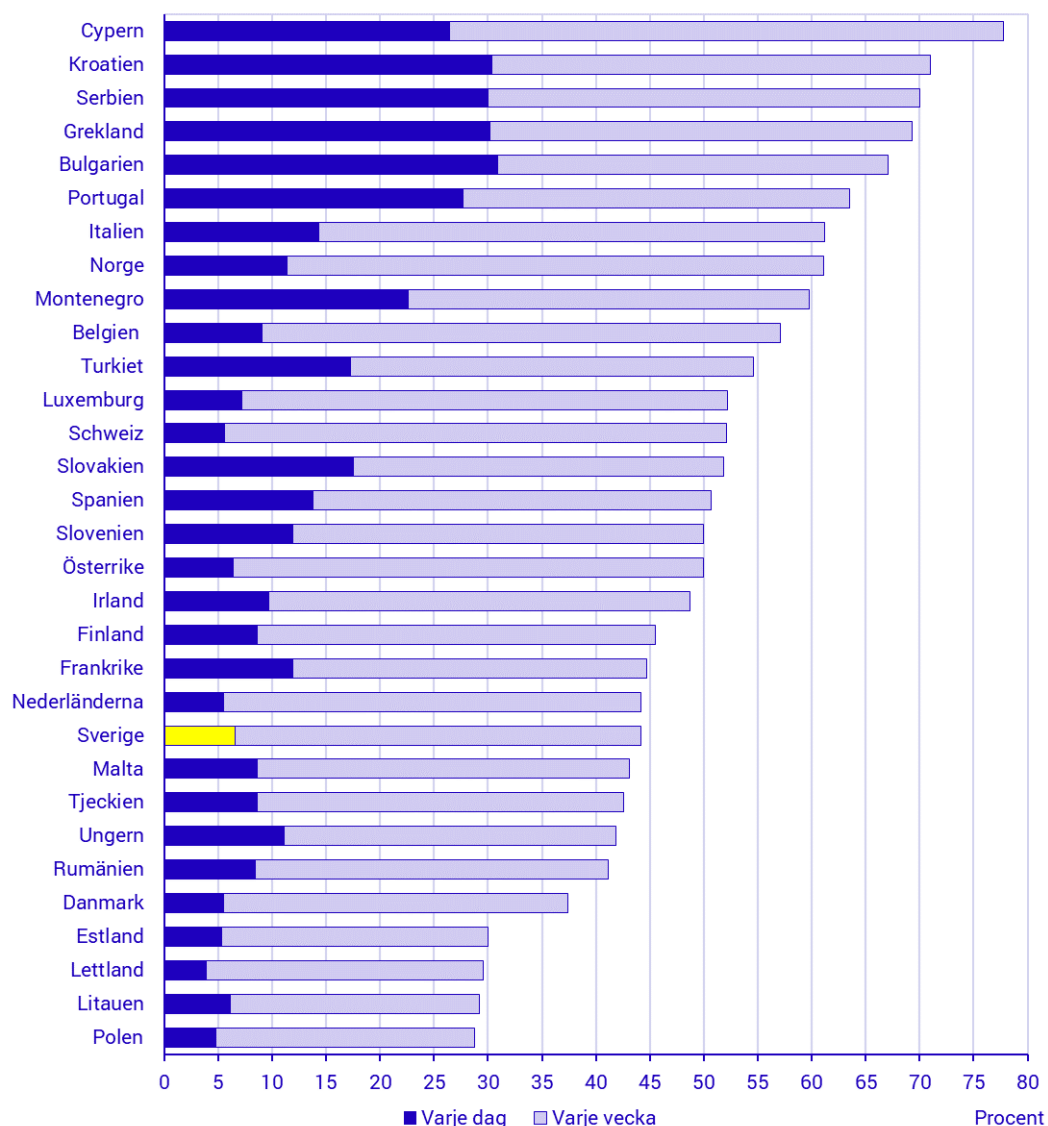
Umgänget med vänner tätare än med släktingar

Så som framgår av diagram 8 är även umgänget med vänner mer omfattande i Cypern än i övriga länder i Europa. 78 procent träffar någon vän minst en gång i veckan. Dock är det tätare umgänget (*varje dag*) mindre utbrett: 26 procent. Här uppvisar i stället Kroatien, Serbien, Bulgarien och Grekland högre andelar på 30–31 procent.

Bland de nordiska länderna har Sverige tillsammans med Finland ett betydligt mindre omfattande socialt umgänge med vänner än vad som syns för Norge, där andelen som minst en gång i veckan träffar vänner är 61 procent, varav 11 procent varje dag. I Finland är motsvarande andelar 46 och 9 procent, och i och Sverige 44 och 7 procent. I Danmark är dessa andelar ytterligare något lägre: 37 respektive 6 procent.

⁷ Bland de 32 länder som ingick i SILC-samarbetet 2022 saknas data för Tyskland.

Diagram 8. Andel personer 16 år och äldre i respektive land som varje dag eller varje vecka brukar träffa och vara tillsammans med någon vän 2022. Procent

Källa: Eurostat Datatabell [ilc_scp09](#) samt [Statistics Estonia](#), på grund av felaktiga uppgifter om Estland hos Eurostat.

Utbrett umgänge med både släktingar och vänner i Cypern

Förhållandet mellan det fysiska umgänget å ena sidan med släktingar och å andra sidan med vänner för länderna i Europa kan vara svårt att överblicka genom att enbart jämföra diagram 7 och 8 med varandra.

Som komplement redovisas därför detta förhållande i nedanstående punktdiagram för de länder i Europa som bidragit med statistikuppgifter från SILC.⁸

Diagram 9. Förhållandet mellan andelen som varje dag eller varje vecka träffar någon släkting, och andelen som varje dag eller varje vecka träffar någon vän. Personer 16 år och äldre efter länder i Europa 2022. Procent

Umgänge med någon vän varje dag eller varje vecka

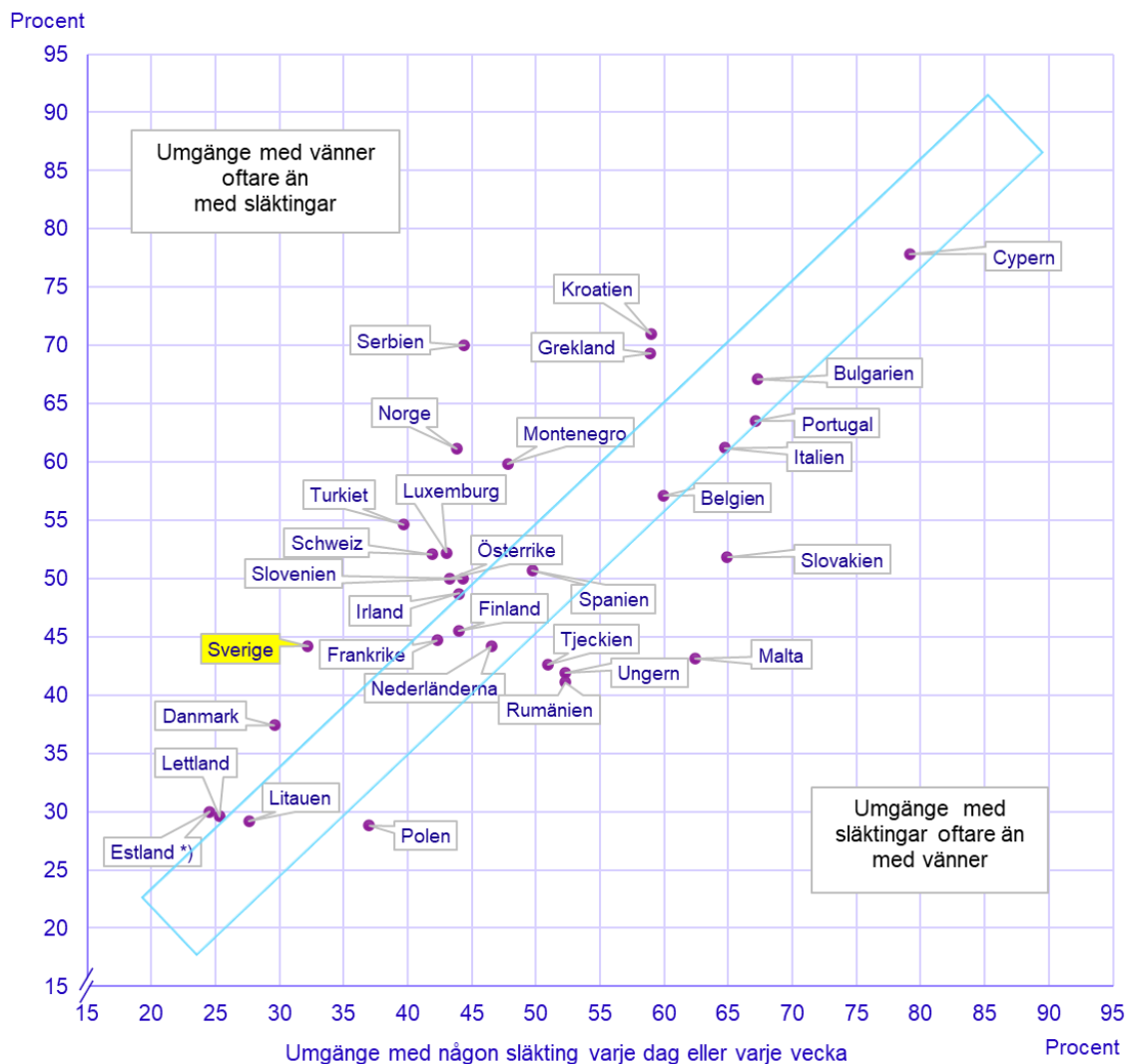

Diagram 9 visar procentandelen som ”Brukar träffa och vara tillsammans med någon **släkting** varje dag eller varje vecka” på x-axeln,

⁸ Bland de 32 länder som genomförde SILC-2022 saknas data för Tyskland.

*) Uppgifter från Estlands nationella statistikbyrå Statistics Estland på grund av felaktiga uppgifter om Estland hos Eurostat.

medan procentandelen ”Brukar träffa och vara tillsammans med någon vän varje dag eller varje vecka” visas på y-axeln.

Ju längre diagonalt upp till höger i diagrammet länderna placerar sig, desto större är omfattningen av ett högfrekvent socialt umgänge med både släktingar och vänner. Motsatt gäller att ju längre diagonalt ner till vänster i diagrammet skärningspunkten ligger, desto mindre omfattande är det sociala umgänget i landet. Den ljusblå ramen i diagrammet avser att tydliggöra vilka länder som uppvisar ungefär lika höga andelar socialt umgänge med släktingar som med vänner, oavsett hur frekvent umgänget är. Gränsen för att hamna inom den blå ramen utgör ingen statistisk osäkerhetsmarginal, utan är godtyckligt och försiktigtvis satt vid en skillnad på ungefär 5 procentenheter för att ländernas skärningspunkter ska hamna utanför ramen. Avsikten med ramen är att ge läsaren en tydligare bild av hur de olika länderna placerar sig i umgängesförhållandet med släktingar och vänner.

I diagrammet syns bland annat att Cypern intar en särställning bland Europas länder, med 79 procent av befolkningen som träffar någon släkting varje vecka, men som även umgås med vänner i hög grad: 78 procent. Även Bulgarien, Portugal och Italien har ett utbredd socialt umgänge med både släktingar och vänner.

I Slovenien och Malta är umgänget med släktingar mer omfattande än med vänner, medan det omvända gäller i exempelvis Kroatien, Serbien och Grekland, där 7 av 10 umgås med vänner, men en lägre andel med släktingar.

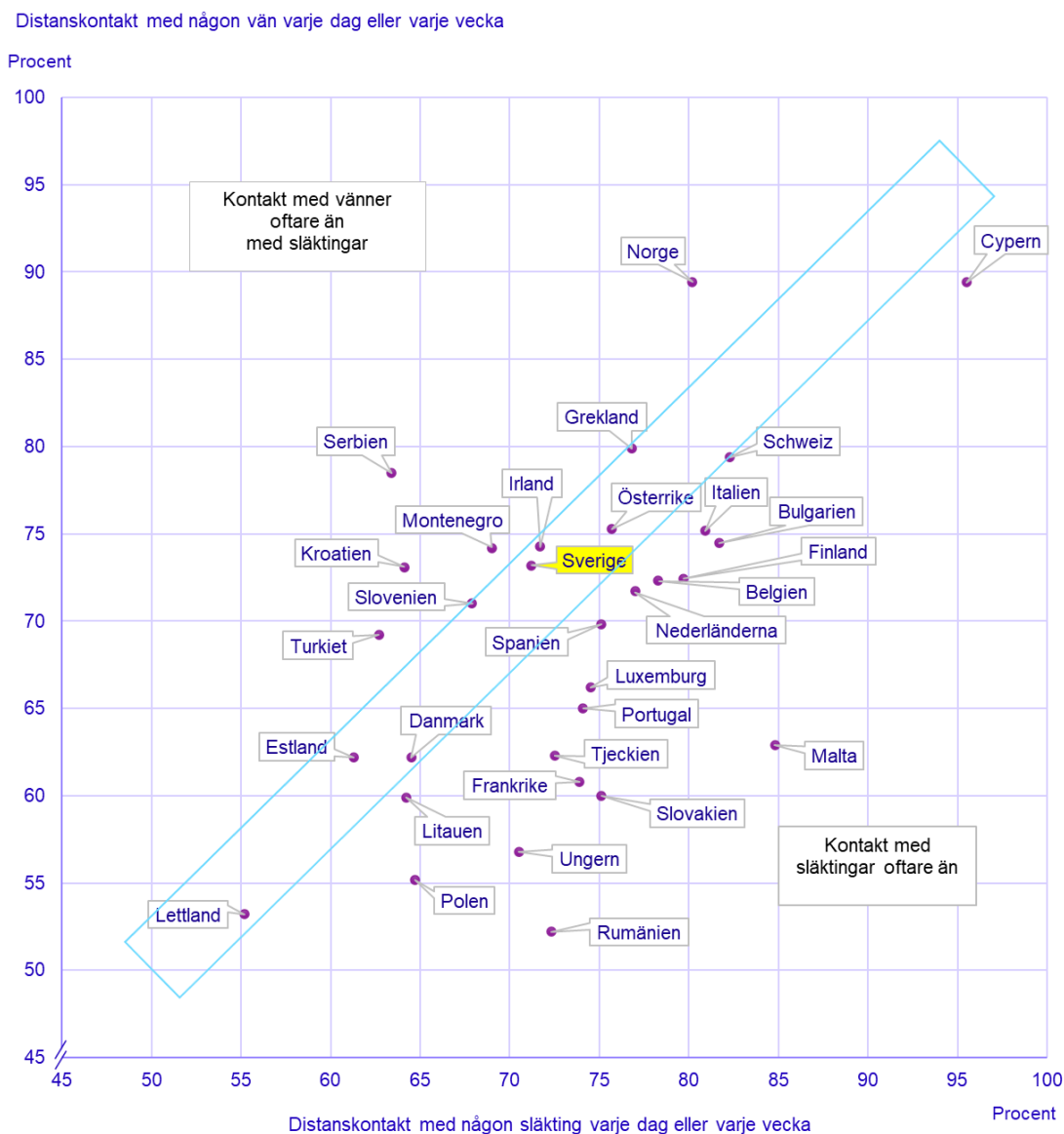
Bland de nordiska länderna är det Norge som har det mest utbredda sociala umgänget, och det är mer omfattande med vänner än med släktingar. I Sverige är det sociala umgänget mindre frekvent, men även här är umgänget med vänner vanligare än med släktingar. Detsamma gäller också Danmark, men med ett mindre omfattande umgänge än i Sverige.

De baltiska länderna Estland, Lettland och Litauen, men även Polen, har ett förhållandevis begränsat totalt socialt umgänge, där ungefär mellan var fjärde och var tredje person varje vecka umgås med någon släkting eller vän.

Telefon- och internetkontakter med släktingar och vänner

Som framgått ovan av diagram 1 och diagram 2 avseende enbart Sverige, sker kontakter med släktingar och vänner betydligt tätare via telefon, brev, e-post eller sociala nätverk på internet, än genom att man träffas fysiskt. Detta förhållande gäller även övriga länder i Europa, vilket framgår av diagram 10 nedan på samma sätt som diagram 9, men där punkterna i stället avser distanskontakter, det vill säga kontakt genom telefon, sms, brev, e-post eller något socialt nätverk på internet.

Diagram 10. Förhållandet mellan andelen som varje dag eller varje vecka har distanskontakt: Kontakt via telefon, sms, brev, e-post eller något socialt nätverk på internet med någon släkting, och andelen som varje dag eller varje vecka har distanskontakt med någon vän. Personer 16 år och äldre efter länder i Europa 2022. Procent

När det gäller att varje vecka ha kontakter via telefon och internet med släktingar respektive vänner är förhållandet mellan Europas länder ungefär detsamma som för det fysiska umgänget då man träffas och umgås. Det vill säga att de länder där man oftare träffar släktingar än vänner och vice versa, är i stort sett samma länder som även i olika omfattning har distanskontakter via telefon eller internet. Norge

placerar sig lika högt som Cypern beträffande kontakter med vänner, men har mindre ofta än Cypern distanskontakt med släktingar.⁹

Schweiz intar en mer framstående ställning bland länderna i Europa beträffande telefon- och internetkontakter jämfört med det fysiska umgänget, framför allt när det gäller kontakt med släktingar. Sverige uppvisar också en jämnare balans i distanskontakterna med släktingar och vänner jämfört med det fysiska umgänget, vilket även gäller för befolkningen i Danmark.

I det nedre vänstra hörnet av diagram 10 kan en intressant iakttagelse göras beträffande förhållandet mellan Estland och Lettland. Medan det fysiska umgänget med släktingar och vänner är ungefär lika omfattande i Estland som i Lettland (diagram 9), är förhållandet något annorlunda i Estland än i Lettland gällande telefon- och internetkontakter (diagram 10). Det är betydligt vanligare i Estland än i Lettland att ha distanskontakt med såväl släktingar som med vänner: 62 procent har kontakt med någon släkting varje vecka och 63 procent har kontakt med någon vän. I Lettland är motsvarande andelar 55 respektive 53 procent, vilket är de lägsta uppmätta andelarna av samtliga europeiska länder i SILC-undersökningen.

⁹ Bland de 32 länder som ingick i SILC-samarbetet 2022 saknas data för Tyskland.

Nära vän

Förekomst eller avsaknad av någon nära vän mäts från och med ULF 2021 genom följande intervjufråga:

"Har du någon nära vän som du kan prata med om personliga saker om du skulle vilja det?"

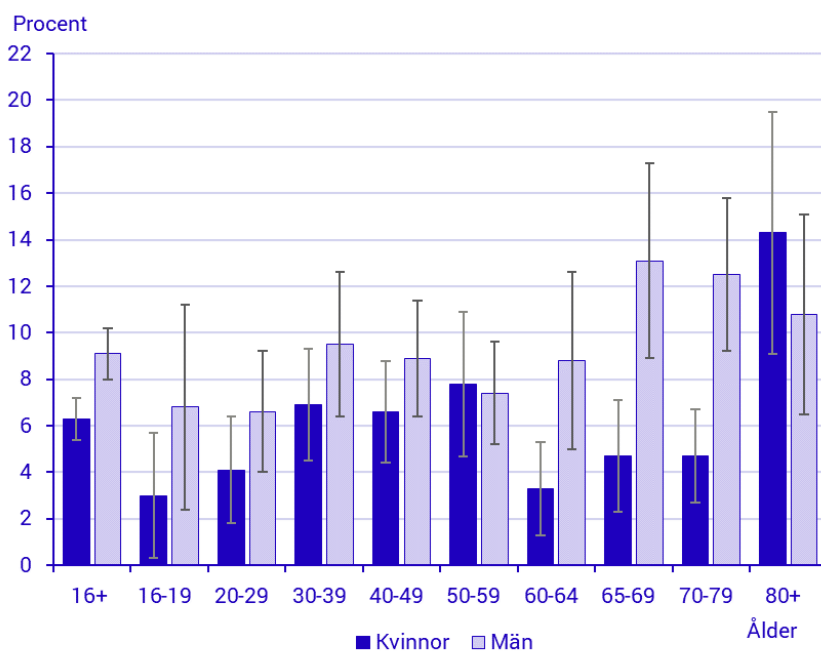
(Den intervjuade bestämmer vem som kan räknas som nära vän).

Tidigare år hade denna fråga en annan utformning och innebörd. Mer information finns att läsa i rapportens bilagor.

Ingen nära vän i olika åldersgrupper

Som framgår av diagram 11 avseende 2022 är det vanligare bland män än bland kvinnor att inte ha någon nära vän, en könsskillnad som funnits genom åren oavsett frågans konstruktion.

Diagram 11. Andel som inte har någon nära vän efter kön och ålder 16 år och äldre 2022. Procent med felmarginal

Skillnader mellan könen åren efter ålderspensionen

Det finns inga tydliga skillnader mellan olika åldersgrupper upp till 80-årsåldern, vare sig bland kvinnor eller bland män. Däremot finns skillnader mellan könen i åldersgrupperna 65–69 år och 70–79 år, där 13 procent av männen saknar en nära vän jämfört med 5 procent bland kvinnorna. Efter 80-årsåldern är andelen som saknar en nära vän hög även bland kvinnorna, där både tilltagande hälsoproblem och människors kortare medellivslängd kan vara bidragande orsaker.

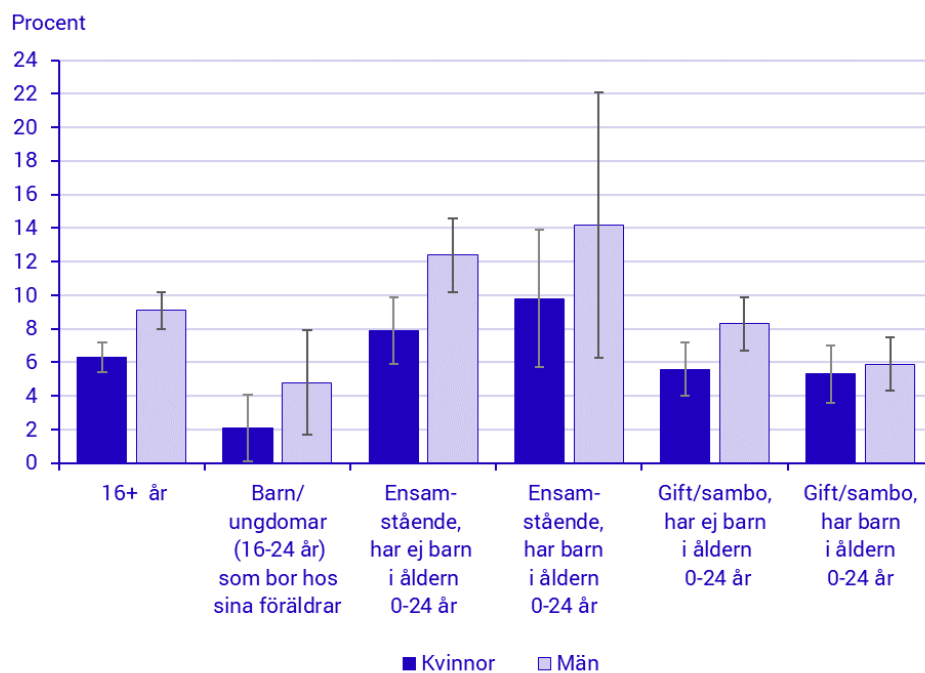
Ingen nära vän i andra befolkningsgrupper

I diagram 12 och 13 nedan redovisas andelen kvinnor och män som saknar någon nära vän i ett urval av olika befolkningsgrupper. Fler redovisningsgrupper återfinns i rapportens tabellbilaga.

Hushållstyp:

Det finns skillnader mellan olika hushållstyper såtillvida att ensamstående män utan barn i hushållet saknar någon nära vän i större utsträckning (12 procent) än sammanboende män, med eller utan barn (8 respektive 6 procent). Ungdomar 16–24 år som bor kvar hos sina föräldrar saknar också i mindre utsträckning än övriga hushållsgrupper någon nära vän. Bland kvinnor syns inga övriga skillnader mellan hushållstyperna.

Diagram 12. Andel som inte har någon nära vän efter kön och hushållstyp, 16 år och äldre 2022. Procent med felmarginal

Utländsk/svensk bakgrund:

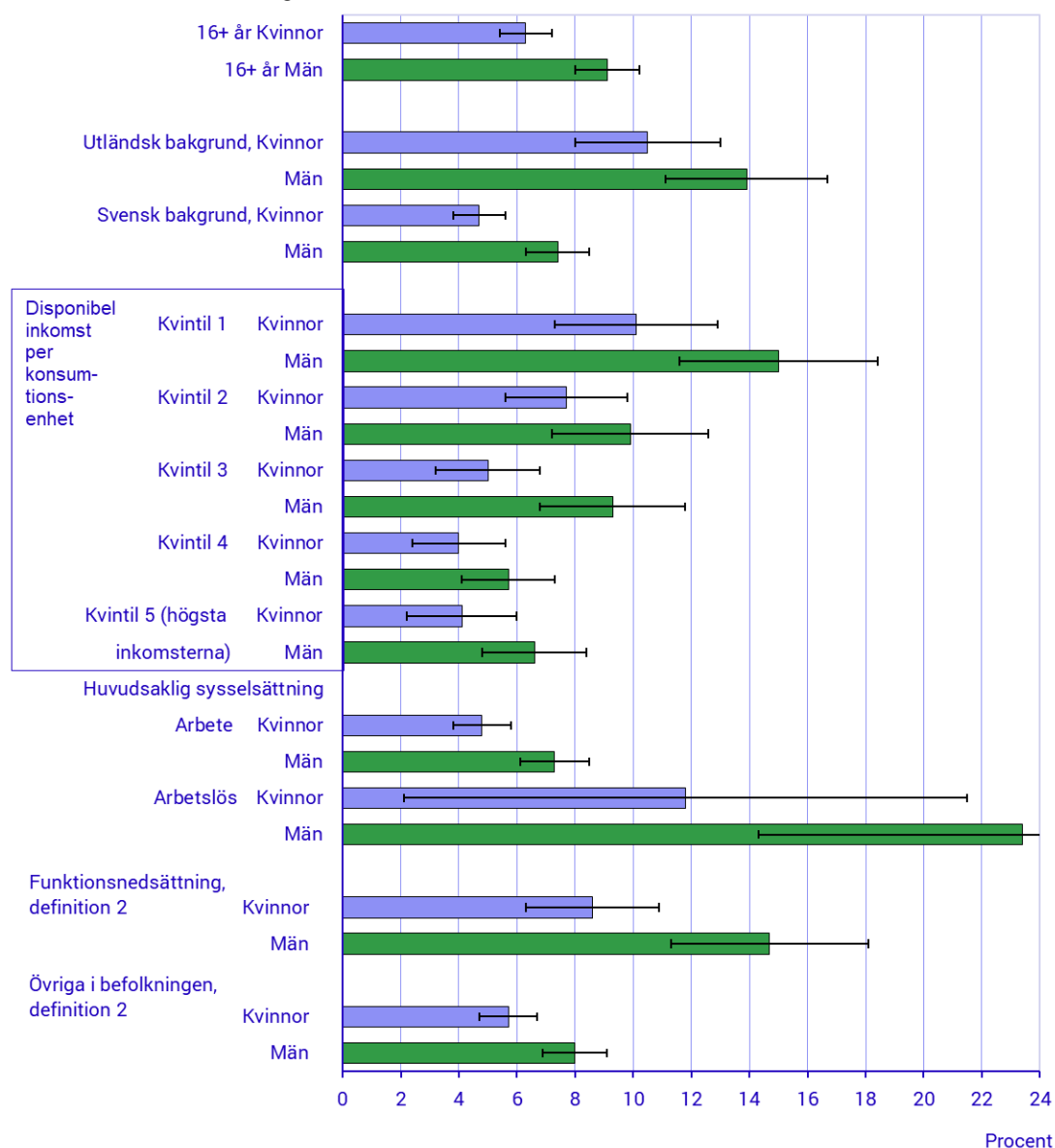
Bland personer med utländsk bakgrund saknar 12 procent någon nära vän: 11 procent bland kvinnorna och 14 procent bland männen (diagram 13). Bland personer med svensk bakgrund är denna andel hälften så hög: 6 procent: 5 procent bland kvinnorna och 7 procent bland männen.

Disponibel inkomst:

I inkomstgruppen med den femtedel av befolkningen med de lägsta disponibla inkomsterna per konsumtionsenhet, kvintil 1, är det 12 procent av kvinnorna och männen sammanräknade som saknar någon nära vän, vilket är en statistiskt säkerställd skillnad gentemot den

mellersta inkomstgruppen (kvintil 3), där andelen är 7 procent för båda könen sammantagna. I de högsta inkomstgrupperna, kvintil 4 och 5, är andelen 5 procent i vardera gruppen. Det går inte att utläsa några signifikanta skillnader mellan kvinnor och män för någon av inkomstgrupperna.

Diagram 13. Andel som inte har någon nära vän 2022. Redovisning för kvinnor och män 16 år och äldre efter utländsk/svensk bakgrund, disponibel inkomst per konsumtionsenhet, huvudsaklig sysselsättning och funktionsnedsättning. Procent med felmarginal

Sysselsatta och arbetslösa:

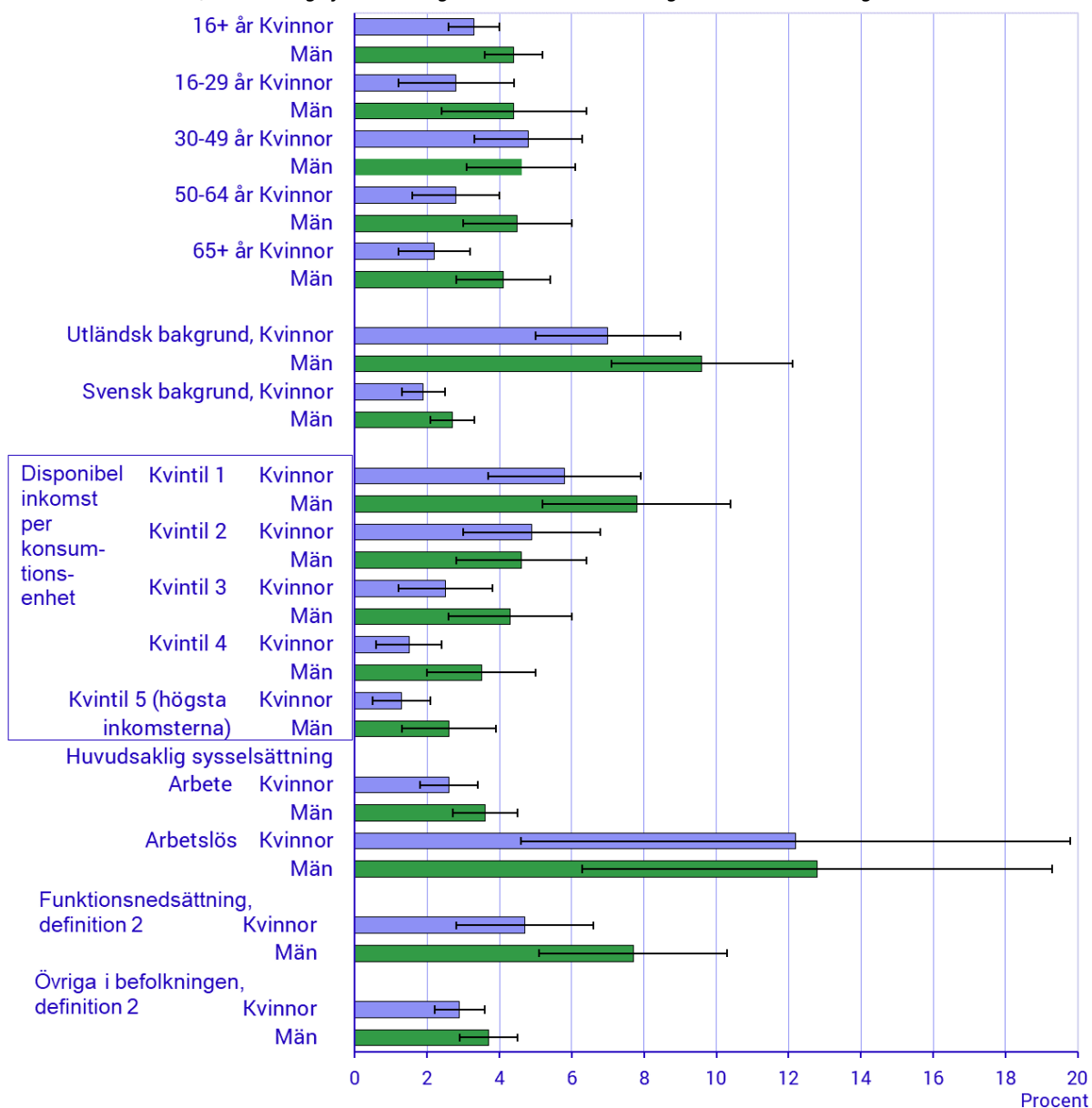
Bland personer sysselsatta i arbete är andelen som saknar någon nära vän 5 procent av kvinnorna och 7 procent av männen. Bland arbetslösa är denna andel betydligt högre: 12 procent av kvinnorna och 23 procent av männen.

Någon att kunna be om hjälp

Tillgång till någon att få hjälp av i olika befolkningsgrupper

I diagram 14 redovisas andelen kvinnor och män i olika befolkningsgrupper som inte har någon person i sin närhet att kunna be om hjälp med något om det skulle behövas. Mer information om frågan finns under "Bilagor" längre ner i denna rapport.

Diagram 14. Andel som inte har någon person att kunna be om hjälp om det skulle behövas 2022. Redovisning för kvinnor och män 16 år och äldre efter åldersgrupp, utländsk/svensk bakgrund, disponibel inkomst per konsumtionsenhet, huvudsaklig sysselsättning och funktionsnedsättning. Procent med felmarginal

En mycket liten andel av befolkningen 16 år och äldre, 4 procent, känner inte någon person som man kan vända sig till för att få hjälp med något om det skulle behövas. En jämförelse med liknande uppgifter för Sverige 2013 och 2018 visar att denna låga andel också är konstant över tiden, då 97 procent 16 år och äldre uppgav att de hade någon sådan person att kunna få hjälp av 2013 och 98 procent 2018.

Diagram 14 visar inga statistiskt säkerställda skillnader mellan könen i de redovisade grupperna. Det finns heller inga skillnader mellan olika åldersgrupper, oavsett om jämförelser görs mellan 10-årsklasser eller mellan de grövre grupperade åldersklasserna som i diagrammet.

Att inte känna någon man kan få hjälp av – vanligare bland arbetslösa, låginkomsttagare och personer med utländsk bakgrund

Även om de allra flesta personer i de redovisade befolkningsgrupperna anger att de känner någon de skulle kunna få hjälp av vid behov, finns det säkerställda skillnader mellan vissa av grupperna.

Bland personer med utländsk bakgrund är det en högre andel som uppger att de inte har någon de kan få hjälp av jämfört med personer med svensk bakgrund. 8 procent jämfört med 2 procent. Några skillnader mellan könen går inte att utläsa.

Kvinnor i inkomstkventilgrupperna 1 och 2 (de lägsta inkomsterna) saknar i större utsträckning någon person att kunna få hjälp av än kvinnor i kvintilgrupp 4 och 5 (de högsta inkomsterna). Män i kvintilgrupp 1 saknar i större utsträckning någon person att kunna få hjälp av än män i kvintilgrupp 4 och 5.¹⁰

Bland arbetslösa är andelen som inte känner någon att kunna få hjälp av 13 procent, jämfört med 3 procent bland dem som har ett arbete.

Bland personer med funktionsnedsättning enligt definition 2 (se Bilaga) har 6 procent inte någon person i sin närhet att kunna få hjälp av vid behov jämfört med 3 procent bland övriga i befolkningen 16 år och äldre.

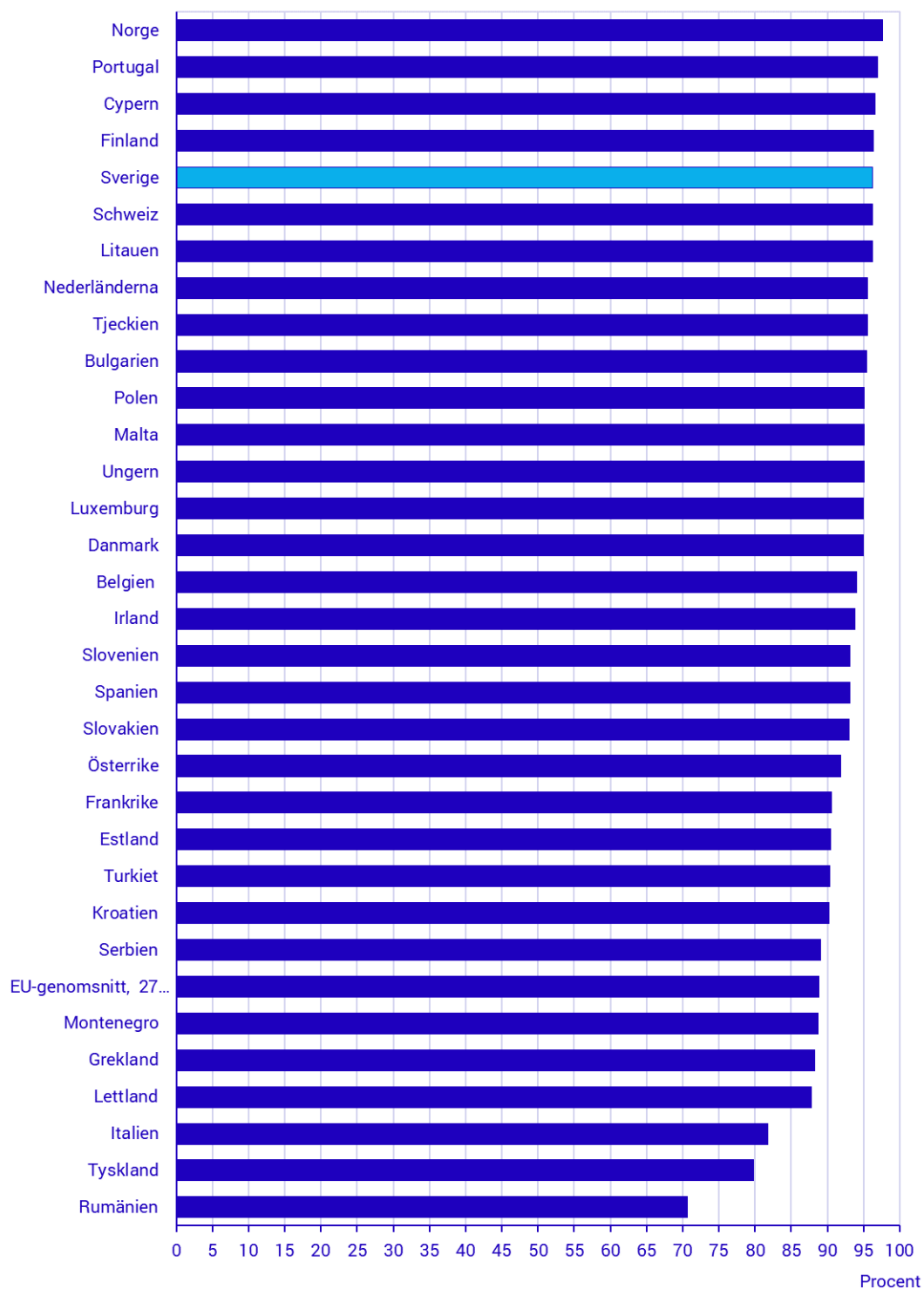
Tillgång till någon att få hjälp av – en Europajämförelse

Eftersom frågan om man har någon att kunna få hjälp av vid behov även ställdes i de övriga europeiska länderna som genomför SILC, finns möjlighet att göra jämförelser mellan länderna. Nedanstående uppgifter för 2022 i diagram 15 är hämtade från Eurostats statistikdatabas, och avser andelen 16 år och äldre i olika länder i Europa som känner någon person i sin närhet att kunna få hjälp av.¹¹

¹⁰ Se *Definitioner av indikatorer och redovisningsgrupper* på [SCB:s hemsida om ULF](#).

¹¹ Det omvända förhållandet, att ha någon att få hjälp av, redovisas i tabell ilc_pw06 och ilc_pw07 [Statistics | Eurostat \(europa.eu\)](#)

Diagram 15. Andel i respektive land som har någon person att kunna be om hjälp om det skulle behövas. Personer 16 år och äldre 2022. Procent

Beaktat att det bakom varje lands procenttal givetvis finns en statistisk osäkerhet beroende på urvalsfel, mätfel, bortfall och eventuella andra olikheter i datainsamlingen, förefaller det ändå vara påtagligt jämna nivåer mellan länderna.

Ett 15-tal länder, det vill säga nära hälften av de europeiska länder som genomför SILC, uppvisar nivåer på 95–98 procent. Däribland Portugal, Cypern, Norge och de övriga nordiska länderna.

Bland länder med nivåer strax därunder, 92–94 procent, syns bland andra Belgien, Slovakien och Österrike. Och bland de länder som uppvisar något lägre nivåer på mellan 88–91 procent syns Frankrike, Estland, Turkiet och Kroatien.

Men en rangordning mellan länderna är naturligtvis mycket osäker eftersom nivåerna är så pass lika. Några statistiska osäkerhetsintervall eller felmarginaler publiceras inte heller av Eurostat. Dock syns ändå vissa av länderna, framför allt Rumänien (70 procent), ha svårare än befolkningen i övriga länder att kunna få hjälp av personer i deras närhet. Men även Tyskland och Italien uppvisar förhållandevis låga nivåer på 80 procent respektive 82 procent.

Bilagor

Om Undersökningarna av levnadsförhållanden

Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF) är en urvalsundersökning som Statistiska centralbyrån, på uppdrag av Sveriges riksdag, har genomfört varje år sedan mitten av 1970-talet.

Undersökningen omfattar frågor om olika aspekter av människors levnadsförhållanden, som till exempel boende, ekonomi, hälsa, fritid, sociala relationer, sysselsättning och trygghet.

Till och med år 2005 utgjorde besöksintervjuer den huvudsakliga insamlingsmetoden, som kompletterades med telefonintervjuer. Mellan 2008 och 2021 genomfördes datainsamlingen i stort sett uteslutande med hjälp av telefonintervjuer. Från och med år 2022 genomförs undersökningen genom så kallad *kombinerad insamling*, där urvalspersonerna själva kan välja mellan att svara på frågorna antingen via en telefonintervju eller via en webbenkät.

Sedan 2004 genomför SCB även den EU-reglerade undersökningen *Statistics on Income and Living Conditions (SILC)*. Eftersom syfte och innehåll i ULF och SILC till stor del överlappar valde SCB att delvis integrera dem från och med 2008. Från och med insamlingen 2021 integrerade SCB de två undersökningarna fullt ut, med ett helt och hållet gemensamt urval och formulär. Den fullständiga integreringen av ULF och SILC genomfördes 2021 bland annat för att klara av de krav som ställs på SILC i och med den nya europeiska ramlagen (2019/1700), som implementerades 2021 och som omfattar ett antal urvalsundersökningar riktade till individer.¹² Den integrerade undersökningen kallas på svenska för Undersökningarna av levnadsförhållanden och förkortas ULF. När förkortningen SILC förekommer i texten avses specifikt den EU-reglerade delen av den integrerade undersökningen.

De personer som blir utvalda att delta i ULF blir ombedda att svara på frågor en gång per år under sex års tid.¹⁵ Formuläret består till större delen av frågor som regleras av Eurostat, dels av så kallade nationella frågor som enbart ställs i Sverige. Frågeinnehållet är delvis detsamma varje år, men bestäms också av ett roterande schema med moduler eller fördjupningsfrågor som återkommer vart tredje eller vart sjätte år.

¹² [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2019/1700](#)

¹⁵ För information om bland annat urvalsdessign för ULF 2022, se SCB 2023 [Statistikens framställning. Undersökningarna av levnadsförhållanden](#).

Vartannat år ingår dessutom en så kallad *New policy need*-modul i SILC, som består av frågor som inte är givna att de kommer att ställas fler gånger än just ett visst år. I tabell 2 nedan ges översiktlig information om rotationsschemaets innehåll för den sexåriga rotationsperioden för ULF.

Tabell 2. Övergripande rotationschema för SILC-moduler samt nationella fördjupningar i ULF. Avser den sexåriga rotationsperioden som implementerades år 2021.

År	Modul som återkommer vart tredje år	Modul som återkommer vart sjätte år	New policy needs (unikt innehåll resp. år)	Nationell fördjupning
1 2021	Barn: hälsa, tillgång till sjuk- och tandvård, fattigdom		Levnadsvillkor för barn i delade eller ombildade familjer	Trygghet
2 2022	Hälsa	Livskvalitet		Arbetsmiljö Hälsa
3 2023	Arbetsmarknad och boendeförhållanden	Överföring av nackdelar mellan generationer, bostadssvårigheter	Energieffektivitet, fattigdom	Medborgerliga aktiviteter
4 2024	Barn: hälsa, tillgång till sjuk- och tandvård, fattigdom	Tillgång till tjänster		Trygghet
5 2025	Hälsa		New policy needs – frågeinnehållet är inte bestämt	Arbetsmiljö Hälsa SILC:s modul om livskvalitet
6 2026	Arbetsmarknad och boendeförhållanden	Överskuldssättning, konsumtion och förmögenhet		Medborgerliga aktiviteter

Välbefinnande och tillit

Genom samgåendet med SILC tillkom 2021 komponenten *Välbefinnande och tillit*. Och utifrån Eurostats årliga komponentvisa rotationsplan för SILC tillkom i ULF 2022 års fördjupningsmodul om Livskvalitet, *Quality of Life*, där frågor om fritidsaktiviteter, medborgerliga aktiviteter, sociala relationer och välbefinnande ingår. De EU-specifika frågorna om välbefinnande ingick tidigare enbart i SILC-fördjupningarna 2013 och 2018, och vars resultat finns publicerade på Eurostats hemsida.¹⁴

Rapporten *Välbefinnande 2022* publicerades i december 2023, och finns att tillgå på SCB:s webbsida www.scb.se/ulf. Där finns även information om urvalsdesign och datainsamling samt kvalitetsredovisningar och uppgifter om bland annat bortfallets utveckling över tid. 2022 ingick 18 309 urvalspersoner 16 år och äldre, varav 8 601 svarade antingen via

¹⁴ [Overview - Income and living conditions - Eurostat \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1)

webbenkäten 26,1 procent, eller telefonintervjun 20,9 procent, vilket innebär ett sammanlagt svarsdeltagande på 47,0 procent.

Intervjufrågorna i ULF om sociala relationer

De intervjufrågor 1–4 som återges nedan om sociala relationer och som ställdes i ULF 2022 är formulerade utifrån de direktiv som getts av Eurostat i det EU-gemensamma SILC-samarbetet. Detta gäller även fråga 6; om man känner någon person att be om hjälp med något om det skulle behövas. Fråga 5, om man har någon nära vän, har ingått i de nationella ULF-undersökningarna årligen sedan 1979 och ges en närmare beskrivning i ett separat avsnitt nedan.

Umgänge och distanskontakter

Umgänget med släktingar och vänner mättes i ULF 2022 genom följande två frågor, utgående ifrån ett "vanligt år", det vill säga som inte påverkas av restriktioner från myndigheter på grund av exempelvis covid-19-pandemin eller någon annan tillfällig situation.

1. *Under ett vanligt år, ungefär hur ofta brukar du träffa och vara tillsammans med någon **släkting** som du inte bor tillsammans med?*

Med släkting avses här föräldrar, syskon, barn, far- och morföräldrar, syskonbarn, kusiner, mostrar/fastrar, morbröder/farbröder, make/maka/sambos föräldrar, syskon, barn och andra släktingar.

2. *Under ett vanligt år, ungefär hur ofta brukar du träffa och vara tillsammans med någon **vän**?*

Ytterligare två frågor ställdes enligt följande, angående distanskontakter med dels släktingar, dels med vänner via telefon, brev, e-post eller något socialt nätverk på internet:

3. *Under ett vanligt år, ungefär hur ofta brukar du ha kontakt med någon **släkting**, som du inte bor tillsammans med, via telefon, sms, brev, e-post eller något socialt nätverk på internet?*
4. *Under ett vanligt år, ungefär hur ofta brukar du ha kontakt med någon **vän** via telefon, sms, brev, e-post eller något socialt nätverk på internet?*

För samtliga dessa fyra frågor gäller följande svarsalternativ:

- 1 Varje dag
- 2 Varje vecka
- 3 Flera gånger i månaden
- 4 En gång i månaden
- 5 Minst en gång per år
- 6 Aldrig
- 8 Vet inte

Nära vän

Förekomst av nära vän 1979–2020

Frågan om man har någon nära vän har ställts i ULF-undersökningarna på samma sätt under åren 1979–2013, 2016–2017 och 2020 enligt följande:

5. *Har du någon nära vän som du kan prata med om **vad som helst**? (Räkna inte med eventuell make/maka/sambo).*

Förekomst av nära vän 2021 – Ny innebörd

2021 ändrades frågan enligt:

5. *Har du någon nära vän som du kan prata med om **personliga saker** om du skulle vilja det? (Den intervjuade bestämmer vem som kan räknas som nära vän).*

Den ändrade formuleringen av frågan om man har någon nära vän har gjort att tidsserien brutits i och med ULF 2021. Den successivt nedåtgående trenden av andelen personer 16–84 år som inte har någon nära vän visar bland kvinnor en minskning från 20 procent 1980–81 till 10 procent 2020. Bland män har motsvarande andel minskat från 32 procent till 17 procent under samma tid.

Andelen som inte har någon nära vän enligt 2021 års frågeformulering var bland kvinnor 4 procent och bland män 6 procent. De lägre andelarna 2021 kan troligen förklaras dels av att man nu även fick räkna med eventuell make/maka/sambo som nära vän, dels av den nya frågeformuleringens innebörd, där kravet att kunna prata med någon vän ”om vad som helst” togs bort. Detta har troligen inneburit att man nu kunde räkna in vänner från en vidare krets och som man tidigare kanske inte kunnat prata med om ”vad som helst”, men däremot kanske om mindre privata och känsliga ämnen, formulerat som ”personliga saker” i intervjufrågan.

Nära vän 2022 och framåt – kombinerad insamling

2022 och 2023 ställdes frågan på samma sätt som 2021, men svaren kan inte jämföras med 2021 på grund av byte av insamlingsmetod 2022 från telefonintervjuer till kombinerad insamling (telefonintervju alternativt svar via webbenkät). En utförligare beskrivning av metodbytet finns på SCB:s hemsida www.scb.se/ulf.

Nära vän – tidsseriebrott 1980–2022

Andelen som inte har någon nära vän 2022 uppskattas i befolkningen 16 år och äldre till 8 procent, 6 procent bland kvinnor och 9 procent bland män. Som jämförelse med tidigare år redovisas i tabell 3 andelen bland kvinnor och män 16–84 år för åren 1980–81 och 2020–2021.

**Tabell 3. Har ingen nära vän 1980–81, 2020, 2021, 2022 och 2023.
Kvinnor, män och samtliga 16–84 år. Procent**

Text	Har ingen nära vän				
	1980–81	2020	2021	2022	2023
Kvinnor och män	25,7	13,7			
Kvinnor	19,9	10,0			
Män	31,7	17,3			
Kvinnor och män			5,1		
Kvinnor			4,1		
Män			6,1		
Kvinnor och män				7,5	7,5
Kvinnor				5,9	5,7
Män				9,0	9,3

Som framgår av tabell 3 har förändringen av intervjufrågans innebörd och formulering inneburit ett kraftigt tidsseriebrott framför allt mellan åren 2020 och 2021, då andelen minskade från 14 procent till 5 procent i befolkningen 16–84 år. Motsvarande andelar för 2022 och 2023 är något högre, 8 procent och således ej jämförbara med 2021 på grund av effekter i samband med införandet av kombinerad insamling 2022.

Någon att be om hjälp

Intervjufrågan om det finns någon person man känner som man skulle kunna be om hjälp med något om man skulle behöva det har tidigare ställts i 2013-, 2015- och 2018 års ULF-undersökningar. Resultaten från denna fråga från dessa år har enbart publicerats av Eurostat.¹⁵ Frågan hade följande formulering 2022:

6. *Har du några släktingar, vänner, grannar eller någon annan du känner som du kan be om hjälp om du skulle behöva det?*

1. *Ja*

2. *Nej*

Med hjälp avses materiell hjälp (t.ex. pengar eller mat) eller icke-materiell hjälp (t.ex. be om en tjänst, som att be någon att vattna ens blommor när man är på semester, eller rådfråga någon).

Funktionsnedsättning. Definitioner

Washington Group (WG) är en internationell arbetsgrupp under FN:s statistikkommission för utveckling av metoder för att mäta

¹⁵ Resultat finns i Eurostats statistikdatabas, tabell ilc_pw06, ilc_pw07 och ilc_scp16 [Statistics | Eurostat \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat)

funktionsnedsättning. Definition 1 följer (WG:s) frågebatteri ”Short set”, med svar ”ja, stora svårigheter” eller ”kan inte alls” på minst 1 av följande 6 funktionsnedsättningsfrågor:

1. Har du svårt att se, även om du använder glasögon eller linser?
2. Har du svårt att höra, även om du använder hörapparat?
3. Har du svårt att gå eller att gå i trappor?
4. Har du svårt att komma ihåg eller att koncentrera dig? Räkna inte med tillfälliga svårigheter du har på grund av till exempel stress.
5. Har du svårt att ta hand om dig, till exempel att tvätta dig eller klä dig?
6. Har du svårt att kommunicera, till exempel med att förstå andra eller att själv bli förstådd?
Om annat födelseland än Sverige: Frågan avser inte svårigheter att kommunicera på grund av att du eventuellt har ett annat modersmål än svenska.

I definition2 ingår personer med funktionsnedsättning enligt definition 1 ovan, och/eller har svarat Ja på frågan ”*Har du någon fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning?*”.

Utförligare information om definitionerna finns i rapporten ”*Definition av funktionsnedsättning i Undersökningarna av levnadsförhållanden. Delrapportering av regeringsuppdrag*”.¹⁶

¹⁶ [Definition av funktionsnedsättning i Undersökningarna av levnadsförhållanden. Delrapportering av regeringsuppdrag. \(scb.se\)](#)

Referenser

Eurostat Database <https://ec.europa.eu/eurostat/web/income-and-living-conditions/overview> (Hämtad 2024-07-01).

SCB (2023). Arbetsmiljö 1980–2022. Levnadsförhållanden 2023:1. https://www.scb.se/contentassets/9dce956123eb4affaa25464e597b8e9c/le0101_2022a01_br_lebr2301.pdf (Hämtad 2023-11-02).

SCB (2023). Definition av funktionsnedsättning i Undersökningarna av levnadsförhållanden. Delrapportering av regeringsuppdrag. (scb.se). <https://www.scb.se/publikation/48070> (Hämtad 2023-11-21).

SCB (2023). Välbefinnande 2022. Levnadsförhållanden 2023:2. https://www.scb.se/contentassets/1f75cc8ec2744b7fa2fdae7b0e71f270/e0101_2022a01_br_lebr2302.pdf (Hämtad 2024-07-01).

SCB (2024). Statistikens framställning. Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF). https://www.scb.se/contentassets/35da017ddbc3439a932bd8af95c58601/e0101_staf_2023_20240410.pdf (Hämtad 2024-09-11).

SCB (2023). Byte av insamlingsmetod i ULF 2022. <https://www.scb.se/contentassets/35da017ddbc3439a932bd8af95c58601/byte-av-insamlingsmetod-i-ulf-2022.pdf> (Hämtad 2024-09-12).